

abo nnement pour un an

350 Piastres

Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :

« Idjtihad » Constantinople

Téléph. St. 865

XXIIIème ANNÉE

1 Mai 1928 No. 251

اجتهاد

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صحی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکھی [24^{ویں} نسخہ]

تورکیا ایچون 2 بیجی، خارج ایچون 3 بیجی، اعلا کاغذ لکھی 5 لیرادر.

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتہاد نئی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی اوچنچی سنہ

نومرو ۲۵۱ - ۱ مایس ۱۹۲۸

اقتصادی مباحث :

فوضائیہ

۱۹۱۹) ی بو مذہبک شہر تشار بانیلری اولہرق کوزورز . فوضائیون، جمعیت بشریہ نک تشکیلات حاضرہ سنی بکنمزلر . انسانلر اوزرنده زمین وزمانہ کوزہ آز چوق برسلطہ حاکمیت تأسیس وادامہ ایدن بوتشکیلاتک ، حریت فردیہ بی تقید ایتک صورتیلہ کرک جمعیتہ ، کرک فردہ اعظمی مضرت وبردیکی قناعتندہ درلر . بناء علیہ جمعیت داخلندہ قانون دینلمؤسسہ بی رفع ایتک ، قانونک واسطہ تشریع وتقیذ اولان قدرت تشریعیہ ، قدرت اجرانیہ ، قدرت عدلیہ ... کبی زجرافادہ ایدر ہی درلو قوق کوکندن قازمقی ایستلر :

— بونلرک ہیسی ، دیرلر ، بشریتک تکاملنی سکتہ یہ اوغراتیور، الیم بحرائر تولید ایدیور، بو یوزدن یوزیکلرچہ ، میلیونلرچہ انسانلر بدبخت اولویور ویاخود دوغروندن دوغرویہ تلف اولوب کیدیور . مطالباتی اعتباریلہ فوضائیہ باشلی باشنہ بر مذہب اولقلہ برابر بونقظہ نظردن کرک فردیہ کرک اشتراکیہ ایلہ تاس نقطہ لری یوق دکلدر .

جمعیت حاضرہ نک تشکیلاتی بکنمہ مک ؛ حریتی، مساواتی، سعادتق ہرکس ایچون تأسیس غایہ سنی بسلامتک خصوصندہ اشتراکیہ ایلہ فوضائیہ متحددر . سوسیالیستلر کبی آنارشیتلردہ حق ملکیتہ ، سرمایہ دارلق اصولنہ شدملہ هجوم ایدرلر . ملکیت دیمک، غصب وسرقت دیمکدر، دیرلر . ہی فرد حیاتیہ کوزینی آجدبنی آندن اعتباراً یاشامق حقنہ مالک اولدینی حالہ تشکیلات اجتماعیہ نک فنالنی ، بونلردن بر قسم محدودیتی مستمہ وضعیتہ صوقہرقا اکثریت عظیمہ بی آج و بی علاج براقدینی فکرنده درلر . بوکادہ سبب جمعیت حاضرہ نک طائیش اولدینی حق ملکیتدر، قناعتی بسلرلر . سرمایہ دار دینلن عاقل ونذیل برافلیت محدودہ انسانیتک اکثریت مضطربہ سنی استثمار ایدیور، بونلرک تروقہ نلرندن کندیسہ سنہ بر تحت رفاه قوروور ، دیرلر . بالنتیجہ فوضا، حریتی ، مساواتی ، سعادتق ہرکس ایچون تأسیس ایتک غایہ سیلہ حق ملکیتی رفع ایدرک اورنہدہ نہ قدر وسائط

انسانلرہ ممکن اولان رفاه وسعادتق تأمین ایتک وبو خصوصندہ یول کوسستمک ایستہ نین مذاہب اقتصادیہ بی - فرد ایلہ جمعیت آرہ سندہ کی مناسباتہ ویرمک ایستدکلری شکل اعتباریلہ - باشاچہ ایکی بویوک صنف آلتندہ طویلایہ بیلیرز : فردانیہ Individualisme اشتراکیہ ، Socialisme . بونلردن برنجیسی فردی جمعیتہ ، ایکنجیسی جمعیتی فردہ حاکم قیلمق ایستر . شو ایکی بویوک صنفک صاغہ صولہ صالیدیقی قولار پک چوقدر . مداخلہ جیلرہ Interventionnisme بونلرک ایکجیسی آرہ سندہ بر موقع ویرہ بیلیرز . فردک افعال وحرکاتی جمعیت لہنہ نسبتہ معتدل برشکدہ تقید ایتک ایستین مداخلہ جیلردن مطالباتلرنده ایلری ویا کیری کیتلرینہ نظراً کیمنی فردانیہ یہ ، کیمنی اشتراکیہ یہ دہا یقین کورمک ممکندر . بونلری عاداتبر نوع مؤلفہ قلوب کبی دہ تالق ایدہ بیلیرز . فردانیہ واشتراکیہ نک مفرط بر راستقامت تعقیب ایدر . استطلااتی دہ قومونیزم Communisme ایلہ فوضائیہ Anarchie تشکیل ایدر . جمعیت داخلندہ فردک هویتی کاملاً سیلوب سوپورن قومونیزم اشتراکیہ نک ایک اوچاری کیدر بر قولی اولدینی کبی فردی طوتوب یوکسہ لیمک ایچون - بزم بیلدیکمز وکوردیکمز - جمعیتی تلمندن قازمقی ایستین فوضائیہ ی دہ فردانیہ فلسفہ سندن آزمہ بر شعبہ کبی کورمک خطالی بر کوروش اولماز فکرنده یز .

* *

فوضا دیمک ، جمعیت بشریہ یہ انسانلر اوزرنده ہیچ بر حق حاکمیت طائیمہ رقی فرد حسابنہ حریت مطلقہ طلب ایدن بر مذہب دیمکدر . مذہب فوضا نظرندہ فرد وار ، جمعیت یوق ! حر بر انسانیت ایچندہ حر بر فرد ... شمار مذہب بودر .

تاریخک اعماقنہ دوغرو مدنظر ایتک ایسنہ سہک ۱۹ نیجی عصر دہ ماقس اشتیرنہر (۱۸۰۶ - ۱۸۵۶) ی ، پرودون (۱۸۰۹ - ۱۸۶۵) ی ، باقونین (۱۸۱۴ - ۱۸۷۶) ی ، الیزہر قلو (۱۸۳۰ - ۱۹۰۵) یی ، قروپتکین (۱۸۴۲ -

استحصا وارسه جمله سنی صاحب و مالکاری لندن فرد حسابته
آلمنی آسردر.

بورایه قدراشتراکیه ایله برابر یورین فوضائیة نك اوندن
آیرلیدی نقطه ایسه - سوسیالیستلر فردی جمعیه ، جمعیتك
آرزوسنه و حاکمیتنه تابع قیلمق ایستدکاری حالد - آنارشیشتلرک
فرد اوزرنده جمعیت نام و حسابنه هیچ بر حق ولایت ، هیچ
بر حق حاکمیت طایبق ایستمه ملری در . فوضائیون کرک
فکریات خصوصنده ، کرک افعال و حرکات ساحه سنده ، عائله ده ،
جمعیت داخلنده فرد ایچون اعظمی حریت ، دها دوغروسی
مطلق کله سنك بیله افاده یه مقتدر اولامایه جنی پایانسز بر حریت
ایستلر . بو خصوصده کی شعارلرینی :

— نه خالق ، نه حاکم ! نه ایمان ، نه قانون ! سوزلریله
افاده ایدرلر .

فوضائییه کوره فرد نصل ایسترسه ، عقلی فکری نصل
کسرسه اولیه دوشونور . شو ویا بو شکله دوشونمنی
طلب ایتمک و بو طلبی افاده کسه نك حق یوقدر . بوقدر
مطلق دوشون بر فلسفه نك الوهیت کبی مجردات ایله بالطبع
هیچ علاقه سی یوقدر . الله ، پیغمبر ، کتاب .. کبی شیلره
طبیعتیه ایمان واعتقاد بسلمز .

فوضائی افعال و حرکات ساحه سنده ینه عقلی نصل کسرسه
اولیه حرکت ایدر . فرد غایه سنی کندی دوشوندیکی کبی تعین
ایدر و او غایه یی کندی بیلدیکی کبی تحقق ایتدیرر . فوضانك
مفکوره سی فرد بشرک تمامیتی داخلنده انکشاف و ترقی ایتمی در .
بو انکشاف و ترقی ایچون ده فردك اوکنه چیه بیله جک بتون
موانی بیقمق لازمدر . فوضایه کوره بو تخریب ، مدیتی
کیرییه دوغرو سورمك ایچون دکل ، بالعکس اونی دها بویوک ،
دها انسانی ، دها طبیعی قیلمق ایچون !

عائله خصوصنده فوضا ، نکاح کبی فردی آزچوق تقیید
ایده جک روابطی بالطبع تجویز ایتمز : سربست عشق ، سربست
ازدواج ، آنارشیک مفکوره سی بودر . قادین وارکک ایستدکاری
زمان برلشیرلر ، ایستدکاری زمان آیریلرلر . ویا خود بر طرفك
جانی صیقنجه دیکرینی در حال ترك ایتمکده حر و مختاردر .
بو حریت و مختاری تقیید ویا سلب ایده جک هر هانکی بر مانع
واجب الازاله در .

جمعیتی بر طرفه آتوب فردیه اهمیت ویرمکله فوضا ، بالطبع
فردانییه تقرب ایدیور . بناء علیه فردك حریتی اعظمی بر
ساحه داخلنده انکشاف ایتدیرمك ایستمك اعتباریه فردیه
ایله فوضائییه آره سننده بر نقطه اتحاد موجود ایسه ده بواکی
مذهب حق ملکیت و فکر دولت مسئله لرنده یکدیگر نندن شدتله
آیریلرلر . فردانیه ایچون حق ملکیت غیر قابل ترك و فراغ
بر عمده در . کذلک بین الافراد امنیت داخلیه و خارجیه یی
ادامه یه معطوف بر دولت ضابطه فکری فردیون نظر نده عین
اهیتی حائردر . حالبوکه فوضائییه بونلرک هر ایکستی ده شدتله
نقی و سلب ایدر .

فلسفه فوضائی اجمال ایتمک لازم کلسه دنیه بیلیرکه :
بو فلسفه یه کوره یاشامق ، موجود اولان هر فردك حق در .
احتیاجاتی تطمین ایتمک ، موجودیتی تکمیل ایتدیرمك ، سعادت
آرامق و بولق کذلک هر فردك حق در . بو حقك صورت
استعمالی ایسه فردیه کوره تبدل ایدر و تحویل سعادت اولیه
مسئله در که اخلاق فردییه تعلق ایدر . بوکا مداخله یه آخرک
حق یوقدر . بونك ایچون فوضا فردك اوزرنده مؤثر اولایله جک
هیچ بر نفوذ ، هیچ بر قانون ؛ هیچ بر حکومت ، هیچ
بر حاکمیت طایماز . فردا کر ایسترسه کندی اوزرنده بر
وصایت قبول ایده بیلیر . فقط بن قبول ایدیورم ، دبه بو وصایتك
آخرده تشمیل و تحمیل ایستیه من . اورته ده نه اداره ایدنلر ،
نه ده اداره ایدنلر اولیه جق ، هر کس نصیب سعادت کندی
تقدیر و اداره ایده جک ، ایستدیکی شکله ترقی و تکمیل
ایلیه جکدر .

فوضائیون بالکنز فلسفه یا عقله ^{*} ^{*} ^{*} اکثفا ایدر . آسوده و ساکن
انسانلر دکلدلر . مذهبلی فکر دن زیاده فعل ، تلقین واقعا عدن
زیاده حرکت و شدت توصیه ایدر . آباء مذهبك اون طقوزنجی
عصرده انکشاف ایدن نشریات اوزرینه فوضائییه ، طرف دارلرینی
دها زیاده حیاته چوق اضطراب چکمش ، بو اضطراب
کندیسی پاترونه ، ضابطه یه ، حکومت ، طبیعت ، حتی الله
قارشیه عصیان سو ق ایتمش کیمسلر آره سندن سچوب آلدینی ایچون
آنارشیشتلرده آتشین و غضوب بر فطرته مالک انسانلردن عبارت
کورولور . مذاهب موجوده آره سننده کی اهمیتلرینی آنارشیشتلر
برازده ، « وقعه ایله پروپاگاندا » نامی ویردکاری طرز حر-
کتلرینه دپوندلر دیرسه ک میالغه ایتمش اولورز مفکوره سنی
تأسیس و تأمین ایچون فوضانك انسانلره اراه ایتدیکی واسطه
« اختلال » در . بو اختلالک ایلك و صوگ هدفی دولت مؤسسه-
سی در که بو بیقلیدینی کون حق ملکیت ده برلکده اندراسه
اوغرایه جق دیعکدر . دولت و ملکیت ! فوضا خصوصتی
دوغرودن دوغرویه بو ایکی مؤسسه یه توجه ایدر . مادامکه
سرمایه دارلردن متشکل اقلیت محدوده النده کی قدرت اقتصادیه ،
ینه اورته ده موجود قدرت سیاسیهدن استعانه ایدرک بشریتك
اکثریت فقیره سنی اسیر حالنده چالیشدیرمق صورتیه استثمار
ایدیور ، شو حالد صنف محرومکده ملک دار صنفی اورته دن
قالدیرمق ایچون هر درلو وساطه توسلی مشروعدر ، دیر .
بو وساطت جمعیت حاضر یه عائد حقوق مدنیهدن استفاده ایتمک ،
دها دوغروسی وظایف مدنییه یی ایفادن امتناع ایتمک کبی منفی
شکلردن باشلا یه رقی منفرد سوء قصدلر ، تدهیش اصولری
کبی مثبت و ثورقونج شکلره قدر کیدر . آنارشیزمه کوره
هر فرد غایه یه وارمق ایچون دها زیاده فردی چالیشه جق در .
قانی وساطتی معذور کوسترمك ایچون ده فوضا شویله محاکمه
یوروتور :

غایه یه یورومك ایچون مادامکه فرد کندی موجودیتی

طبیعی نك مختلف شكلارده کی تظاهراتدن تعالی ایدیوروملکیتده دولتی قالدیرمق کی محاله وجود ویرمک ایستر . بر دعوی آرقه سندن قوشوور . انسان محصول مساعیسی - ویرنك احصا تصرفی - کندینه حصر ایچون ملکیتی تأسیس ایتش اولدینی کی - نفسیه برابر - بر محصول مساعیسی هم جنسك تعرضندن وفایه مقصدیه ده جمعیت داخلده دولت دنیلن مؤسسهمشترکی قورمشدر . محصول مساعیسیه اکتفا ایتك ایدتمه مین حسن موده اندیشیه بر کم طابق ایچون بین الیشر دوک دنیلن ضابطه قوتنه نه قدر لزوم وارسه ینه بو خود اندیشی نك تولید ایتدیکی رقابت واصطفا کی ترقی سائقلارنده استفاده ایچون ملکیتكده بین الافراد قبول وتطبیقنه اوقدر ضرورت واردر حتی دنیه بیلیرکه فطرت بشرده آناارشی دن احتراز ، جس خود اندیشی قدر کرکلی وقوتلی برحسن خر . بشریت اك مدهش استبدادلیری بیه آناارشییه داغما ترجیح ایده کلشدر .

ن . د

اورتهیه آتمی ، ایجابنده حرکتك بدلی بالذات حیاتیله اوده می کوزه آلمشدر . آرتق ایستدیکی کی حرکت ایتك حقنه ده صاحب اولمش دیمکدر . فوضا جمعیت حاضره داخلنده تصور ایتدیکی اختلالی باشه چیقاردینی تقدیرده بالطبع اولاه حکومت مؤسسهمی اورته دن قالدیراجق ، نفوس وتصرف قیدلرینی ایجا ایده جک ، طوپراغك باشندن صاحبی ، فابریقه نك باشندن پاترونی قوغه جق ، اوکوندن اعتبارآده فرد بتون وسائط استحصاله منفرداً صاحب اولاجق وهدنی اولان حریت مطلقه ده هر درلو مداخله احتمالندن آزادله قالمش بولونه جقدر .

* *

کورولوبورکه فوضانك جمعیت حاضرده یایمق ایستدیکی انقلاب باشلیجه ملکیت ودولته تعلق ایدیور . اك ابتدائی شکلارنده بیه ملکیتده دولتده ، انسانده موجود خود اندیشی کی فطرت بشردن سیلنمز . قازینماز . بر سوق طبیعی نك زاده اجمادیر . فوضا ، اساسانده بو سوق طبیعیه ، بو سوق

ایتالیان ادبیاتی : ۳

آدا نه غری ADA NEGRI

مصیبت : Fatalità

« بویجه باش اوچده صاپ صاری بر چهره کوروندی .
« کوزنده شمشك والنده خنجر واردی .
« چهرمه دوغرو اوزانه رق خاش خاش کولدی . قورقدم ...
« او ، دیدی : بن « فلاکت » ایم ،
« اورکک قیز! سنی اصلا ترك ایتیه بچکم ، اصلا ، اصلا ...
« آغاچلر وچیچکر آراسنده اولومه وعدمه قادار سنی
« کیتدیك هر برده آدم آدیم تعقیب ایده بچکم .
« — اوزاقلاش ! دییه حاقیردم .
« یانده ، فمیلد انقسز بن دیم دیک دورویودی ؟
« بکا دیدی :
« — بو ، آلنك یازیسی ! سن صارارمش برچیچکسن ،
« سروی چیچکی ، هزار وجنون چیچکی بو ، آلنك
« یازیسی !
دوغروله رق حاقیردم :

« — یکریمی یاشنده پارلایان امید ایستیورم ؛ عشقک
« تیره ن مستیسی ، دهالك ونورك بوسه سنی ایستیورم ؛ ای
« مشوم دفع اول !
او دیدی :
« — اضطراب چکهنه وقانه ره رق یاراتانه ، یالکز اوکا

آدا نه غری بو کونکی ایتالیانك اک بویوک شاعره سیدر .
(میلانو) نك جوارینه کیزله ن (لودی) قصبه سنده ، ۱۸۷۰ ده
دنیا به کلدی .

آنه سی فقیر برایشی ایدی . او ، محرومیت وظلمت
ایچنده بویودی . سیاه و کور صاچلرک کولکله دیکی قانسز
اولدینی حالده ، چهره سنده ، اوزاق افکاره باقان ایری
کوزلرنده نهایتسن برحساسیتك اهترازی کورولویوردی ،
آدا ، آنه سنك اضطرابندن کندیسنه بویوک بر حصه
آیپردی ؛ او یقوسز کیجه لر واکمکسز کونلرله باش باشه
قالدی . بویله جه ، یوره کنده نهایتسن بر سفالتک یاراسی
دوام ایتدیکی مکتبی بقرمک ایچون باشنی کتابدن
قالدیرمادی .

مکتبی بقرمه سینه برسنه قالمشدی . اون یدی یاشنك
بو تون شدنی دامارلرنده قانیور ، وحیانك وسعتنه آتیلیمق
ایستیوردی .

فقط کوزلری « مصیبت » دنیلن خیالنه قارشیلانمادی :